

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy2

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2022. január 27.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) 1) háló 1 pont
2) holló/(tanuló)
3) olló

Az 1 pont csak 3 helyes válasz esetén adható meg. Más válasz akkor fogadható el, ha az szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral igazolható. Ha toldalékos alakban adta meg a helyes megoldást (pl. hollónak), azt is el kell fogadni.

2. a) GYÁVA, MINT A NYÚL. 1 pont
Az 1 pont csak akkor adható meg, ha minden szó helyesen szerepel.

- b) 1. Ritka, mint a fehér holló. 2 pont
2. Szemtelen, mint a piaci légy.

Minden jó megoldás 1 pont. A szóláshasonlatok sorrendje tetszőleges, de csak akkor fogadhatók el, ha minden szó szerepel bennük, és más nem.

3. a) **Ön megálmodja, mi valóra váltjuk. Válasszon szolgáltatásaink közül, hogy megkönnyítse az életét!** 2 pont
5 helyes javítás 2 pont
3–4 helyes javítás 1 pont
0–2 helyes javítás 0 pont

A pontok csak a hibátlan helyesírású kiemelt szavak esetén adhatók meg! Az ön helyett a maga szó nem használható. A mondatok többi részében a másolási/helyesírási/központoszási hibákat javítjuk, de pontot nem vonunk le.

4. a) 4 pont

A mondat	állítmánya	alanya	birtokos jelzője
Nagyszerű a kilátás a balatoni házunk új tetőteraszáról.	<i>nagyszerű</i>	<i>(a) kilátás</i>	<i>házunk</i>
Panni értékes csomagja csak hétfőn fog megérkezni a postával.	<i>fog megérkezni</i>	<i>csomagja</i>	<i>Panni</i>

- 6 helyes megoldás 4 pont
5 helyes megoldás 3 pont
4 helyes megoldás 2 pont
2–3 helyes megoldás 1 pont
0–1 helyes megoldás 0 pont

Csak a táblázatban szereplő módon beírt megoldások fogadhatók el. A zárójelben lévő szavak elhagyhatók. A pont csak akkor adható meg egy-egy mondatrész helyes megnevezésére, ha nem szerepel mellette rossz szó.

5. a) a) pipát kellett tenni 1 pont
 b) ki kellett 1 pont
 c) színű 1 pont
 d) fénynyaláb 1 pont
 e) Balaton-parton 1 pont

A pont csak akkor adható meg, ha a javítás helyes, illetve nincs mellette rossz válasz. Ha egy mondatban több szót is javított, az helytelen, ezért a pont nem adható meg. Ha nem húzta alá a hibásan írt szót, de helyesen javította, a pontot meg kell adni. Ha az a) mondatot nem pipálta ki, csak nem javított mellette semmilyen szót, a pont nem adható meg.

6. a) érték 1 pont
 b) nézet 1 pont
 c) tanult 1 pont
 d) szálunk 1 pont
 e) karóra 1 pont
 f) rosszal 1 pont

A pont csak akkor adható meg, ha a beírt szónak hibátlan a helyesírása (pl. szálunk), illetve nem szerepel mellette rossz megoldás.

- g) kar-ó-ra (összetett szó) 1 pont
 ka-ró-ra (egyszerű szó)

A kar-óra megoldás nem fogadható el, hisz nem szótagolás. A két szótagolt szó sorrendje tetszőleges.

7. a) 1. értelmezés: Egy szóként értelmezzük: játszma – a főszereplő veszélyes játszmában vesz részt. 1 pont 2 pont
 2. értelmezés: Két szóként értelmezzük, felszólításként: Játssz ma! – (hiszen ma van a születésnapod.) 1 pont

Bármilyen megfogalmazás elfogadható, ha az értelmezés megfelelő.

- b) Játssz vagy játssz (ma) 1 pont

A pont csak akkor adható meg, ha felismerte, hogy az igealak hibás, és helyesen (a fenti formában) kijavítja. A „ma” szó elmaradhat.

- c) A lehetséges megoldások: 2 pont
kazánfűtők, bádigosok, ékszerészek, szíjgyártók, esztergályosok, bányászok, szigetelők, műszerészek, lakatosok, kocsirendezők, villanszerelők, kalauzok, kubikosok, tűzoltók.

4 helyes válasz 2 pont
 3 helyes válasz 1 pont
 0–2 helyes válasz 0 pont

A helyes megoldások egyes számú alakban is elfogadhatók.

8. a) fejt 1 pont
 b) este/alkony(at)/naplemente/szürkület/sötétedés (az éjszaka nem fogadható el) 1 pont
 c) Olyan a nap, mint a hervadt rózsa 1 pont

-
9. a) A Kun Kódex megírása 2. 1 pont
 A lengyel király követe Tatárországba megy 3.
 gróf Zichy Jenő expedíciója 4.
 A kalandozó magyarok szárított húst visznek magukkal portyáikra. 1.
- 1 pont csak a helyes számozás esetén adható.*
- b) 1. – X (nincs párja) 2 pont
 2. – D
 3. – C
 4. – B
 5. – A
- 5 helyes válasz 2 pont
 3–4 helyes válasz 1 pont
 1–2 helyes válasz 0 pont
- c) 1. igaz 3 pont
 2. igaz
 3. hamis
- 1 helyes válasz 1 pont
 Karikázás helyett más egyértelmű jelölést is el kell fogadni.*
- d) konyhaművészet – gasztronómia 2 pont
 a Kárpát-medencében ma is ismert tésztafélé – pite
Minden helyes válasz 1 pont.
- e) magyarok 2 pont
 kunok
 lengyel
 törökök
- 4 helyes válasz 2 pont
 2–3 helyes válasz 1 pont
 0–1 helyes válasz 0 pont
A pont minden esetben csak a helyesen toldalékolt megoldásokra adható (magyarok, kunok, törökök)
10. a) **Tartalom** 3 pont
- 3 pont**, ha a fogalmazás megfelel a megadott témának, a bemutatott 2-2 különböző érve alátámasztja az állításokat, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
- 2 pont**, ha a fogalmazás megfelel a témának, de csak két-három különböző érve van, illetve fogadható el, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
- 1 pont**, ha a megadott témának megfelel ugyan, de nem hoz érveket, vagy csak egyet a megadott szempontokkal kapcsolatban, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
- 0 pont**, ha nem felel meg a megadott témának, tartalmatlan, semmitmondó a fogalmazás, vagy a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.
- A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.
-

- b) **A szöveg szerkezete** 3 pont
3 pont, ha a szöveg kerek, egész, lezárt; formailag is tagolt; logikusan szerkesztett, és a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
2 pont, ha a fenti szempontok közül valamelyik nem érvényesül maradéktalanul, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
1 pont, ha az első pontban megadottak közül kettő nem teljesül, de a terjedelmet eléri a 4 mondatot.
0 pont, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondatokból áll.
- c) **Stílus, szóhasználat** megfelel a témának, a köznyelvi normának, nyelvhelyességi szempontból kifogástalan, és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat). 1 pont
- d) **Helyesírás** 2 pont
2 pont: legfeljebb 2 ékezet tévesztése az *a-á* és az *e-é* esetében, és legfeljebb 2 központozási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központozási hibáit), és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
1 pont: eléri a megadott terjedelmet (10 mondat), és legfeljebb **2 hibatípus** előfordulása az alábbi hibatípusok közül:
- kettőnél több ékezet tévesztése (az *a-á* vagy az *e-é* esetében);
 - 3–5 központozási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központozási hibáit);
 - egy hiba a magánhangzók időtartamának tévesztése terén;
 - egy hiba az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását, mivel ilyen hiba esetén nem adható pont.
- 0 pont**: a felsoroltaknál több és/vagy súlyosabb hiba esetén, vagy ha a szöveg nem éri el a 10 mondatot.
- e) **Külalak, íráskép** 1 pont
1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, a tanuló nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.

a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.

Források:

8. Petőfi Sándor: Alkony

9. A feladat bázisszövege az eredeti forrásszöveg módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jött létre. Az eredeti szöveg forrása: Nagyváthy Éva: Eleink asztalánál, Élet és Tudomány, 1999. (54. évf.) 29. sz. 915–918. o.